(ענין לך לך וילך למסעיו ממטה למעלה מלמעלה...

موضوع «اذهب»: «وسار في رحلاته»، من الأسفل إلى الأعلى ومن الأعلى إلى الأسفل

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية
/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/lech-lecha/1

1 (ענין לך לך וילך למסעיו ממטה למעלה מלמעלה למטה כו' להי' הנראה כו' להי' סתם)

(موضوع «انطلق» (לך לך, Lech Lecha)؛ «وسار في رحلاته» — من أسفل إلى أعلى، ومن أعلى إلى أسفل، إلخ؛ «إلى **ה'** الذي ظهر له»، إلخ؛ «إلى **ה'**» بإطلاق.)

2 הנה אברם הוא השכל הנעלם מכל רעיון א"ב [אב] **ר"ם וצ"ל בבחי' גילוי דהיינו להיות סדר השתלשלות מבחי' חכים ולא בחכמה ידיעה בבחי' ירידה ממדרגה למדרגה עד סוף כו'**

والآن، أبرام (**אברם**) هو العقل الخفي عن كل فكر — «أب سامٍ» (**אב רם**, av ram)؛ وينبغي أن ينكشف، أي أن تجري سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus) من مستوى «حكيم، ولكن ليس بحكمة معلومة»، على نحو الهبوط من مرتبة إلى مرتبة، حتى النهاية، إلخ.

והתכלית הוא להיות גילוי בבי"ע ג"ע [גן עדן] **עליון ותחתון תענוג הנבראים שיוכלו לקבל גילוי התענוג כו'.**

والغاية أن يكون هناك انكشاف في [عوالم] عالم الخلق (**בריאה**, Beriah)، وعالم التكوين (**יצירה**, Yetzirah)، وعالم الفعل (**עשיה**, Asiyah) — جنة عدن العليا والسفلى (**גן עדן**, Gan Eden)، أي لذة المخلوقات — لكي تتمكن من تلقي انكشاف اللذة، إلخ.

3 וזהו ענין חסד אתגלי בפומא דאמה להיות גילוי ההשפעה בבחי' התקשרות והוא יושב פתח האהל כו'.

وهذا هو معنى قولهم: «ينكشف الإحسان (**חסד**، Chesed) في فمّ العضو الذكري، عضو العهد (**אמה**، amah)»؛ أي أن ينكشف جريان الفيض على نحو الارتباط؛ و«كان جالساً عند مدخل الخيمة»، إلخ.

אך גילוי זה הוא ע"י צמצומים והעלם בחי' חשך דיצחק ויהי ערב ויהי בקר יום א'

لكن هذا الكشف إنما يكون عبر الانكماشات (**צמצומים**، tzimtzumim) والاحتجاب، أي مستوى ظلام إسحاق (**יצחק**)؛ «وكان مساء وكان صباح، يوم واحد»،

כדי להיות בחי' יש ובו יהיה יום אחד המשכת אחד שיהיה היש בטל דהיינו שיהיה בחי' יש ובטל כו'.

لكي يكون هناك مستوى من شيء [مخلوق] (**יש**، yesh)، ويكون فيه «يوم واحد» — أي إنزال «الواحد» — فيكون ذلك الشيء في حال إبطال الذات (**ביטול**، bittul)؛ أي أن يكون له وجود، ومع ذلك يكون [متحققاً في حال إبطال الذات]، إلخ.

4 **והנה להיות גילוי זה צ״ל מצות מילה להסיר ערלה היא קליפת נוגה החופפת כו׳ שלא יהיה לה יניקה שא״א להמשיך בחי׳ גילוי בעודה שם כ״א כשיעור חיותה כו׳.**

والآن، لكي يتحقق هذا الكشف، لا بد من فريضة الختان لإزالة الغُرلة، وهي القشرة الشفافة (**קליפת נוגה**, kelipas nogah) التي تغطي [هذا الكشف]، وما إلى ذلك، كيلا تستمدّ غذاءً؛ إذ لا يمكن إنزال مستوى من الكشف ما دامت هناك، إلا بقدر قوة حياتها، وما إلى ذلك.

ולכן כתיב אחר מצות מילה כי אב המון גוים שלכאורה אינו מובן מה ענין גוים לכאן

ولذلك كُتب عقب فريضة الختان: «لأني [جعلتك] أبا لجمهور من الأمم»؛ وهو أمر غير مفهوم للوهلة الأولى: ما شأن الأمم بهذا؟

אלא שנעשה כח הבירור ע״י גילוי זה כי למה הצדיקים דומים בפני השכינה כנר בפני האבוקה שנכללים בבחי׳ בטול באבוקה.

بل إن قوة التصفية تنشأ من خلال هذا الكشف؛ إذ «بماذا يُشبَّه الأبرار أمام الحضور الإلهي (**שכינה**, Shechinah)؟ بمثل شمعة أمام مشعل»، من حيث إنهم يندرجون، في حال من إبطال الذات (**ביטול**, bittul)، في المشعل.

5 **ואמרו גלו לאדום כו׳ כי לא גלו אלא כדי שיתוסף עליהם גרים והן הניצוצות שבק״נ** [שבקליפת נוגה] **שבמאכלים ומשקים שמתעלים להתכלל בקדושה מפני גילוי שכינה שעי״ז הם בטלים ונכללים כנר בפני אבוקה כו׳.**

وقال [الحكماء]: «نُفوا إلى أدوم» إلخ؛ إذ «لم يُنفوا إلا لكي يُضاف إليهم متهوّدون»؛ وهؤلاء هم الشرارات الكامنة في القشرة المضيئة (**ק״נ**, kelipas nogah)، الموجودة في الأطعمة والأشربة، والتي ترتفع لتندمج في القداسة بسبب انكشاف الحضور الإلهي (**שכינה**, Shechinah)، فبذلك تفقد استقلالها وتندمج، كالشمعة أمام شعلة، إلخ.

6 **וזהו ענין פ׳ זו ויאמר ה׳ אל אברם א״ב** [אב] **ר״ם שיהא יורד ומשתלשל בבחי׳ גילוי כדי להיות תיקון ובירור**

وهذا هو معنى هذه الفقرة: «وقال **ה׳** لأبرام (**אברם**)» — **א״ב ר״ם** (av ram؛ [الأب السامي]) — أي أن يهبط ويتدرّج مرحلةً بعد مرحلة في مستوى من الانكشاف، لكي يتحقق الإصلاح (**תיקון**, tikkun) والتنقية (**בירור**, birur).

כי עד אברם הי׳ [היה] **שבה״כ** [שבירת הכלים] **דור המבול כו׳. ומאברם מתחיל עולם התיקון לך לך יציאת שם מ״ה** [שם מ״ה] **המתקן ומברר כו׳.**

إذ حتى أبرام كان هناك انكسار الأوعية — جيل الطوفان، وما إلى ذلك. ومع أبرام يبدأ عالم الإصلاح: «انطلق» (**לך לך**, lech lecha) — انبثاق الاسم **מ״ה** (Mah)، الذي يصلح وينقّي، وما إلى ذلك.

וצ״ל ירידה אחר ירידה מא״ב [מאב] **ר״ם בחי׳ יסוד אבא עד אל הארץ בחי׳ מל׳. אשר אראך.**

ولا بد من هبوط يتلوه هبوط، من **אב רם** (av ram؛ الأب السامي) — مستوى أساس (**יסוד**, Yesod) الأب (**אבא**, Abba) — إلى «الأرض»، مستوى الملكوت (**מלכות**, Malchus). «التي سأريك إياها».

פי׳ אראה ואגלה אותך בעצמך כלומר שאתה תבא לידי התגלות במצות מילה. והיה שמך אברהם אב המון גוים כו׳:

والمعنى: سأريك إياك وأكشفك لك؛ أي إنك ستنكشف من خلال وصية (**מצות**, mitzvah) الختان. «ويكون اسمك إبراهيم (**אברהם**)، [لأني جعلتك] أبا جمهور من الأمم»، وما إلى ذلك.

7 **והנה לפ״ז** [לפי זה] **היא ירידה להיות מא״ב** [מאב] **ר״ם אברהם. אך הענין מה שנתוסף לו ה׳ הוא ה׳ עילאה ובזוהר אי׳** [איתא] **גבי ועבד הלוי הוא.**

يبدو، وفقاً لهذا، أن الانتقال من أبرام (**אברם**) إلى إبراهيم (**אברהם**) هبوطٌ من «أبٍ سامٍ» (**אב רם**، av ram). لكن المقصود أن الهاء (**ה׳**، hei) التي أُضيفت إلى اسمه هي الهاء العليا؛ وقد ورد في الزوهار (**זהר**) عند تفسير «واللاوي يؤدي الخدمة، هو»:

הוא דא עתיקא שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא ולא בחכמה כי חכמה נק׳ עדן ואין שם התגלות עתיק

«هو» — هذا هو العتيق (**עתיקא**، Atika)؛ أي إن انكشاف العتيق (**עתיק**، Atik) يكون تحديداً في الفهم، لا في الحكمة (**חכמה**، Chochmah)، لأن الحكمة تُسمّى «عدن»، ولا يكون هناك انكشاف للعتيق،

כי עתיק הוא מקור התענוגים והתענוג הוא למעלה מן החכמה ובחכמה עצמה שהיא בחי׳ נקודה עדיין לא בא לידי גילוי כ״א

لأن العتيق هو مصدر اللذّات، واللذة فوق الحكمة؛ وفي الحكمة نفسها، وهي مستوى النقطة، لم تبلغ اللذة بعدُ حدّ الانكشاف، إلا

ע״י בינה נקודה בהיכלא נקבה תסובב גבר שמקבלת הארת עתיקא. והענין כנודע שלהיות התפשטו׳ [התפשטות] **וירידת המדרגו׳** [המדרגות] **הוא דוקא ע״י בחי׳ ומדרגה יותר עליונה כו׳:**

بواسطة الفهم — «نقطة في قصر»؛ «أنثى تحيط بذكر» — لأنها تتلقى نور العتيق. والمقصود، كما هو معروف، أن حصول الامتداد وهبوط المراتب إنما يكون تحديداً بواسطة مستوى ومرتبة أعلى منهما، إلخ.

8 **ולהבין זה היטב הנה כתיב בשלמה וידבר שלשת אלפים משל. הענין הוא כמו שאנו רואין שהחכם אף שיודע דבר חכמה בעצמו אעפ״כ** [אף על פי כן] **אינו יכול להסביר החכמה ההיא לזולתו עד שקודם**

لفهم هذا جيدا: ورد في شأن شلومو (**שלמה**): «وتكلّم بثلاثة آلاف مثل». ووجه ذلك ما نراه من أن الحكيم، مع أنه يعرف بنفسه أمرا من أمور الحكمة، لا يستطيع أن يشرح تلك الحكمة لغيره حتى إنه، قبل أن

שהוא מסביר צריך לקשר דעתו בחוזק ולהתיישב איך ומה שיכול להסביר ולהשתלשל למטה בדברים תחתונים ולהלבישם במשל דהיינו שיהי׳ [שיהיה] **יכול למצוא דבר החכמה ההיא גם בדברים תחתונים.**

يشرحها، يجب عليه أن يربط ذهنه بإحكام، وأن يستقرّ [فكره على] كيف وما الذي يستطيع أن يشرحه، و[كيف] ينزّل [ذلك] تدريجيا إلى أمور أدنى، ويكسوها بمثل؛ أي أن يكون قادرا على أن يجد أمر الحكمة ذاك أيضا في الأشياء الدنيا.

כי לזה צריך חכם גדול שיוכל להלביש חכמתו גם בדברים תחתונים שלמטה ממנו. רק שלמה המלך ע״ה [עליו השלום] **ברוב בינתו היה יכול למצוא שלשת אלפים משל**

فهذا يحتاج إلى حكيم عظيم يستطيع أن يكسو حكمته حتى بأمور أدنى منه. وحده الملك شلومو، **ע״ה**، استطاع، بفضل سعة فهمه، أن يعثر على ثلاثة آلاف مثل،

דהיינו ג׳ אלפים מדרגות שלמטה ממנו גם שם היה יכול למצוא ולהראות אותו דבר חכמה בעצמה שהיה יודע.

أي ثلاثة آلاف مستوى أدنى منه؛ فحتى هناك كان يستطيع أن يجد ويبيّن عين أمر الحكمة الذي كان يعرفه.

לכן כשנצרך להשתלשל המדרגה שתהיה ההתבוננות בהרחבה צריך שיהיה מן מקור עליון הגבוה ביותר מבחי׳ חכמה ואז יכול להיות התגלות בינה

لذلك، حين يلزم أن ينحدر المستوى تدريجيا كي يكون التأمل فيه واسعا، فلا بد أن يصدر عن مصدر أعلى، أرفع من الحكمة (**חכמה**، Chochmah)، وعندئذ يمكن أن ينكشف الفهم (**בינה**، Binah).

אבל מן חכמה עצמה אין יכול לירד להשתלשל ממנה בחי׳ בינה רק שרש בינה והתגלותה היא התגלות עתיק בה וע״י נשתלשלה ונתגלה בהרחבה.

أما من **חכמה** نفسها، فلا يمكن أن ينحدر مستوى **בינה** ويتدرج منها نزولا؛ بل إن جذر **בינה** وانكشافها هو انكشاف **עתיק** (Atik) فيها، ومن خلال ذلك تدرّجت وانكشفت في اتساع.

9 **ואף כאן להיות הארת הבינה אורך ורוחב מבחי׳ יו״ד חכמה בחי׳ נקודה כו׳ הוא ע״י גילוי בחי׳ עליונה יותר היא בחי׳ עתיק בחי׳ קוצו של יו״ד שע״ז מתפשט היו״ד בה״א** [באות ה״א]**.**

وكذلك هنا: لكي يكون للفهم (**בינה**, Binah) إشراق ذو طول وعرض من مستوى حرف **יו״ד** (yud) — الحكمة (**חכמה**, Chochmah)، مستوى النقطة، إلخ — فإن ذلك يتحقق من خلال انكشاف مستوى أسمى، وهو مستوى العتيق (**עתיק**, Atik)، مستوى طرف حرف **יו״ד**، الذي بواسطته يمتدّ **יו״ד** إلى حرف الهاء (**ה״א**, hei).

וכמבואר בפרדס שהיו״ד יש לו ג׳ קוצין ומקוץ התחתון נמשך הה׳ ובקוץ התחתון יש בחי׳ הקוץ העליון

وكما يشرح كتاب بارديس (**פרדס**, Pardes)، فإن لـ**יו״ד** ثلاثة أطراف؛ ومن الطرف السفلي يُستخرج **ה״א**، وفي الطرف السفلي شيء من مستوى الطرف العلوي.

ונמצא שיש הארת קוץ העליון בבינה ולכן ירידה זו היא בחי׳ עילוי מאוד שנמשך אור הכתר ולכן וילך למסעיו מנגב.

فينتج أن في **בינה** إشراقًا من الطرف العلوي. ولذلك فإن هذا النزول ارتقاء عظيم جدًا، إذ يُستمدّ نور التاج (**כתר**, Keser). ولذلك: «ومضى في رحلاته من الجنوب (**נגב**, Negev)» —

חסד. ועד בית אל. מל׳. מלמעלה למטה. ומלמטה למעלה. מלה׳ הנראה כו׳ עד לה׳ סתם:

الإحسان (**חסד**, Chesed) — «وإلى بيت إيل (**בית אל**, Beis El)» — الملكوت (**מלכות**, Malchus): من الأعلى إلى الأسفل، ومن الأسفل إلى الأعلى؛ من «إلى **ה׳** الذي ظهر»، إلخ، إلى «إلى **ה׳**» بلا قيد.

10 **והנה להבין זה בעבודה הנה אמרו נובלות חכמה של מעלה תורה שהתורה שהיא בדברים גשמיים היא מבחי׳ חכים ולא בחכמה ידיעא כי**

والآن، لفهم ذلك في [مجال] الخدمة الإلهية: قال [الحكماء]: «الثمار الساقطة من الحكمة العليا هي التوراة»؛ أي إن التوراة، المتلبّسة بأشياء مادية، هي من مستوى «حكيم، ولكن لا بحكمة معلومة». لأنّ

הנה חכמה עליונה אין לה השגה רק דוקא בהתלבשותה בדברים גשמיים שאזי בלקיחת האתרוג עד״מ מאחר שהחכמה מלובשת בו ה״ז [הרי זה] **כאלו אוחז בחכמה העליונה.**

الحكمة (**חכמה**, Chochmah) العليا لا يمكن إدراكها إلا على وجه التحديد حين تتلبّس بأشياء مادية؛ وهكذا، عند أخذ ثمرة الأترج (**אתרוג**, esrog)، مثلاً، بما أن الحكمة متلبّسة فيها، فكأن المرء يمسك بالحكمة العليا.

11 **והנה המשכת חכמה עליונה בדברים גשמיים הוא ע״י אור הכתר כי אורייתא מחכמה נפקת בבחי׳ גילוי**

والآن، فإن إنزال الحكمة العليا (Chochmah ,**חכמה**) إلى الأشياء المادية يتمّ بواسطة نور التاج (Keser ,**כתר**)، لأن «التوراة تصدر عن **חכמה**» على نحو الانكشاف،

אבל מקורה הוא למעלה שתרי״ג מצות דאורייתא וז׳ דרבנן הם תר״ך עמודי אור והוא מארחין לבנונית דגלגלתא בחי׳ כתר שהוא מל׳ דא״ס ועי״ז נמשך למטה כ״כ [כל כך].

لكن مصدرها أرفع: فالوصايا الـ613 للتوراة والوصايا السبع التي سنّها الحاخامات هي أعمدة النور الـ620، وهي [تنبع] من «مسالك بياض الجمجمة (Gulgalta ,**גלגלתא**)»، أي من مستوى **כתר**، وهو الملكوت (Malchus ,**מלכות**) للامّتناهي (**אין סוף**, Ein Sof)؛ وبهذا يُنزَل إلى هذا المدى السحيق.

12 **ולכן גילוי חכמה עליונה המלובשת בפ׳ קדש עד״מ הוא יותר מגילוי החכמה עצמה במקומה העליון לפי שנמשך ע״י הכתר שלמעלה מהחכמה.**

لذلك، فإن انكشاف الحكمة العلوية (Chochmah ,**חכמה**) المتلبّسة في فقرة «قدِّس» (**קדש**, Kadesh)، على سبيل المثال، أعظم من انكشاف **חכמה** ذاتها في موضعها العلوي، لأنها تُستمدّ [إلى أسفل] بواسطة التاج (**כתר**, Keser)، الذي هو فوق **חכמה**.

ולכן נעשה יחוד עליון ע״י דברים גשמיים כמו ע״י צדקה נעשה יחוד עליון באצי׳ למעלה מג״ע [מגן עדן] **תענוג הנשמות**

لذلك، يتحقق اتحاد علوي بوساطة أمور مادية؛ فبوساطة الصدقة (**צדקה**, tzedakah) يتحقق اتحاد علوي في عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus) — فوق جنة عدن (**גן עדן**, Gan Eden)، حيث تنعم النفوس،

שהוא בבריאה ומל׳ דאצילות נעשה עתיק דבריאה כו׳ שמצדק נעשה צדקה ד נעשה ה כמ״ש בזהר עד לא קבילת דכר כו׳.

التي تقع في عالم الخلق (**בריאה**, Beriah) — ويصبح ملكوت (**מלכות**, Malchus) **אצילות** العتيقَ (**עתיק**, Atik) في **בריאה**، إلخ؛ وهكذا تنشأ **צדקה** من العدل (**צדק**, tzedek): إذ يتحول حرف الدالِت (**ד**, dalet) إلى حرف الهي (**ה**, hei)، كما جاء في الزوهار (**זהר**, Zohar): «ما دامت لم تتلقَّ ذكراً»، إلخ.

13 **ולכן לא נאמר בתורה מעלת אברהם שהיה מאכיל אורחים כו׳ עד שבא לא״י** [לארץ ישראל] **ולא בחו״ל** [בחוץ לארץ] **הגם שכבר היה בן ע״ה כו׳**

لذلك لا تذكر التوراة فضيلة إبراهيم (**אברהם**)، وهي أنه كان يطعم الضيوف، إلخ، إلا بعد أن جاء إلى أرض إسرائيل، لا وهو خارجها، مع أنه كان قد بلغ الخامسة والسبعين، إلخ.

אלא שמתחלה אף אם היה עושה לא היה ממשיך כלום ולא היה נוגע ליחוד עליון עד שויאמר ה' אל אברם במאמר זה ויאמר ה' מאציל עליון המשיך אל א"ב [אב] **ר"ם לך לך כו'**

بل في البداية، حتى لو فعل ذلك، لم يكن يجذب شيئًا إلى الأسفل، ولم يكن يمسّ الوحدة العليا، إلى أن ورد القول: «وقال **ה'** لأبرام (**אברם**)»؛ فبهذا القول، «وقال **ה'**»، أنزل المُفيض الأعلى إلى «أف رام» «انطلق»، إلخ.

להיות ירידה והשתלשלות כו' ואזי נמשך להיות יחוד עליון תלוי במעשה התחתונים ועיקר גילוי היחוד הוא ע"י התורה.

ليكون هناك نزول وسلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، ثم جرى التنزيل بحيث أصبحت الوحدة العليا تعتمد على أفعال من هم في الأسفل؛ أما الكشف الأساسي عن الوحدة فيكون بواسطة التوراة.

אך האבות עשו הכנה לבחי' התורה כמ"ש ותורה שם בישראל ע"י ישראל. כי ע"י אברהם נמשך קו ימין חסד כו'.

لكن الآباء أعدّوا تمهيدًا لمستوى التوراة، كما ورد: «ووضع التوراة في إسرائيل»؛ أي بواسطة إسرائيل. فبواسطة إبراهيم أُنزل الخط الأيمن، الإحسان (**חסד**, Chesed)، إلخ.

וזהו ענין ס' בראשית שאין בו מצות התורה רק פ' אברהם ופ' יצחק כו' שהם קודם התורה והם הם שהמשיכו להיות בחי' התורה כו':

وهذا هو معنى كتاب بريشيت (**בראשית**)، الذي لا توجد فيه وصايا التوراة (**מצות**, mitzvos)، بل مقطع إبراهيم ومقطع إسحاق، إلخ؛ فهما يسبقان التوراة، وهما اللذان أنزلا [بحيث] يتحقق مستوى التوراة، إلخ.

14 **אך לפ"ז** [לפי זה] **צריך להבין מדוע לא זכו ישראל לקבל התורה עד שהיו בגלות מצרים וימררו בחומר ובלבנים הלא כבר זכו ע"י אבות.**

لكن، وفقًا لهذا، ينبغي فهم لماذا لم يستحق بنو إسرائيل نيل التوراة إلا بعد أن وقعوا في سبي مصر، حين «جعلوا [حياتهم] مريرةً بالملاط والآجر»؛ ألم يكونوا قد استحقوا ذلك من قبل بفضل الآباء؟

וגם איך היה יכול לעשות כל היחודים קודם שנימול כי המילה ניתנה לו אח"כ כשהיה בן צ"ט שנה.

وكذلك، كيف أمكنه [إبراهيم (**אברהם**)] أن يجري جميع الاتحادات قبل أن يختتن، إذ لم يُعطَ له الختان إلا بعد ذلك، حين بلغ تسعةً وتسعين عامًا؟

רק דאיתא קיים אברהם כל התורה כולה ואיך הניח תפילין אשר נזכר שם יציאת מצרים ואז עדיין לא היה כלל גלות מצרים. אך באמת יש פנימי' [פנימיות / פנימית] **וחיצוני' והקיום שלו היה בפנימי'** [בפנימיות / בפנימית]**.**

لكن ورد أن إبراهيم عمل بالتوراة كلها؛ فكيف وضع علبتي الآيات الجلديتين اللتين تُربطان على الذراع والرأس (**תפילין**, tefillin)، وفيهما ذُكر الخروج من مصر، مع أنه لم يكن قد وقع أي سبي في مصر قطّ؟ لكن، في الحقيقة، ثمة البعد الباطني (**פנימיות**, pnimiyus) والبعد الظاهري (**חיצוניות**, chitzoniyus)، وكان أداؤه لها من جهة **פנימיות**.

15 **ויאמר הוי"ה היינו התגלות והמשכת אא"ס** [אור אין סוף] **כ"ע** [כתר עליון] **מלמעלה למטה בבחי' פנימי'** [פנימיות / פנימית] **אבל שיוכל להתגלות גם בחיצונית שיהיה בדבר גשמי בקלף ממש גילוי אלקות כנ"ל.**

«وقال **ה'**» تعني ظهور النور اللانهائي (**אור אין סוף**, Or Ein Sof) وإفاضته من التاج (**כתר**, Keser) الأعلى من الأعلى إلى الأسفل، في البعد الباطني (**פנימיות**, pnimiyus). لكن لكي يمكن أن يتجلّى أيضًا في البعد الظاهري (**חיצוניות**, chitzoniyus) —بحيث يظهر الإلهي في شيء مادي، في رقّ حقيقي بعينه، كما ذُكر أعلاه—

אין זה דרך השתלשלו' [השתלשלות] **רק ע"י וימררו חייהם כו' בכל עבודה קשה נעשה התגלות מבחי' למעלה מהשתלשלות**

فهذا لا يكون بطريق سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، وإنما لا يتحقق تجلٍّ من المستوى الذي فوق سلسلة العوالم إلا عبر «ومرّروا حياتهم...» و«بكل عمل شاق»،

כי אז יוכל להתגלות גם למטה מהשתלשלות כי שם מעלה ומטה שוין גם חכמה לבחי' עשי' [עשיה] **יחשב כולם בחכמה עשית.**

لأنه حينئذ يمكن أن يتجلّى أيضًا في مرتبة أدنى من **השתלשלות**؛ إذ يستوي هناك الأعلى والأسفل، حتى إن الحكمة (**חכמה**, Chochmah) تُعَدّ بمثابة مرتبة عالم الفعل (**עשיה**, Asiyah): «صنعتَ الجميع بالحكمة».

16 **וזהו כי עגולי אריך מקיפי׳** [מקיפים] **רגלי עשיי׳** [עשייה] **היינו שההמשכ׳** [שההמשכה] **והתגלות הוא מן מקיף עליון הכולל אבי״ע** [אצילות בריאה יצירה עשיה] **כו׳ ואז יכול להשתלשל רצונו ית׳ גם בדבר גשמי בקלף וכדומה.**

وهذا هو [معنى] «إن دوائر **אריך** (Arich) تحيط بأقدام عالم الفعل (**עשיה**, Asiyah)»: أي إن الإفاضة إلى الأسفل والتجلّي يأتيان من النور العلوي المحيط، الذي يشمل [عوالم] عالم الانبثاق (**אצילות**, Atzilus)، وعالم الخلق (**בריאה**, Beriah)، وعالم التكوين (**יצירה**, Yetzirah)، وعالم الفعل (**עשיה**, Asiyah)، وما إلى ذلك؛ وعندئذ يمكن أن تنحدر إرادته، تبارك وتعالى، عبر المراتب حتى إلى شيء مادي، كالرقّ ونحوه.

אבל אברהם לא המשיך רק בבחי׳ פנימית מלמעלה לכן לא הי׳ [היה] **עדיין התגלות במעש׳ המצות בגשמיות ממש בבחינ׳** [בבחינת / בבחינה] **חיצונית רק הקיום שלו כל התורה היה בבחי׳ פנימית.**

لكن إبراهيم (**אברהם**) أفاض من الأعلى في البعد الباطني (**פנימיות**, pnimiyus) وحده؛ ولذلك لم يكن قد ظهر بعدُ شيء في الأداء الفعلي للوصايا (**מצות**, mitzvos) في الواقع المادي، في البعد الظاهري (**חיצוניות**, chitzoniyus)؛ بل كان امتثاله لكل التوراة في البعد الباطني.

17 **וכשהיה בן צ״ט ניתנה לו במתנ׳** [במתנה] **מצות מילה במעשה ממש בכדי שיולד ממנו יצחק שיצא מאתו אח״כ יעקב תמים ובניו יקבלו התורה בהתגלות חיצונית מצות מעשה ממש**

ولما بلغ التاسعة والتسعين، مُنح هبةً وصيةَ الختان، أي الوصية (**מצוה**, mitzvah) بالختان في عمل فعلي، لكي يولد منه إسحاق (**יצחק**)، ومنه يخرج بعد ذلك يعقوب (**יעקב**) التامّ، ويتلقى أبناؤه التوراة في تجلٍّ ظاهري — أي وصايا (**מצות**, mitzvos) تُؤدّى بأعمال فعلية.

לכן לא קבל אברהם התורה לפי שיצא ממנו ישמעאל וכו׳ רק אחר שנימול ונולד יצחק אחר המילה אז יוכל להוליד יעקב תמים אשר קבלו בניו התור׳ [התורה] **במצו׳** [במצות] **מעשה.**

ولذلك لم يتلقَّ إبراهيم التوراة، لأن إسماعيل (**ישמעאל**) خرج منه، إلخ. ولمّا اختُتن ووُلد إسحاق بعد الختان فحسب، أمكنه أن يُنجب يعقوب التامّ، الذي تلقّى أبناؤه التوراة في صورة وصايا عملية.

הארה מן העגולי׳ כו׳ אף בבחי׳ חיצונית כי לנגדו למעלה מן השתלשלות מעלה ומטה הכל חד כו׳

[هذا] نور من الدوائر، إلخ، [يشعّ] حتى في البعد الظاهري (**חיצוניות**, chitzoniyus)، لأن الأعلى والأسفل أمامه، فوق سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)، كلّها واحد، إلخ.

(ועמ״ש ע״פ משה ידבר שם נת׳ [נתבאר] **היטב ההפרש בין מה שקיים אברהם כל התורה כו׳ למ״ת** [למתן תורה] **עולה בקנה א׳ עם מ״ש כאן):**

(وانظر ما كُتب على [الآية] «كان موسى (**משה**) يتكلم»: فقد شُرح هناك جيدًا الفرق بين وفاء إبراهيم بكل التوراة، إلخ، وبين إعطاء التوراة، وهو متوافق تمامًا مع ما كُتب هنا.)

18 **וזהו הוא עשנו ולא אנחנו ולו קרי בוי״ו וכתיב לא באל״ף וביאור הענין כי איך יכול להיות שנהי׳ אנחנו עמו על ידי השתלשלות רק כי הוא עשנו ולא באל״ף זהו בחי׳ כתר**

وهذا هو [المقصود بـ] «هو صنعنا، لا نحن [بأنفسنا]»: فكلمة «**לו**» تُقرأ بحرف الواو (**ו**، vav) بمعنى «له»، لكنها تُكتب بحرف الألف (**א**، alef) على صورة «**לא**». وبيان الأمر: كيف يمكن أن نصير «شعبه» عن طريق سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus)؟ إنما لأن «هو صنعنا»، و«**לא**» المكتوبة بالألف هي مستوى التاج (**כתר**, Keser)،

כי א׳ רישא דאתוון כתר ועי״ז יכול להיות ולו בוי״ו אנחנו עמו כי מאחר שזהו למעלה מן השתלשלות הארתו יכול להיות גם למטה מן השתלשלות.

فالألف، أول الحروف، هي «رأس الحروف» — التاج؛ وبذلك يمكن أن يصدق «ونحن له» («**לו**» بالواو)، أي «شعبه»؛ إذ ما دام هذا فوق سلسلة العوالم الهابطة، أمكن لنوره أن يبلغ أيضًا ما دون سلسلة العوالم الهابطة.

19 **ולכן כשנתנה התורה ונצטוו מצות במעשה ממש מצוה הראשונה היא מתחלת באל״ף אנכי כו׳. כי שיקויים המצות במעשה ויעשה יחודים**

لذلك، حين أُعطيت التوراة وأُمروا بأداء الوصايا (**מצות**, mitzvos) بالفعل العملي، بدأت الوصية الأولى بحرف الألف العبري (**אל״ף**, alef): «أنا» (**אנכי**, Anochi)، إلخ. ولكي تُنفَّذ **מצות** بالفعل، وتُحدث توحيدات،

ע״י קיום מצות במעשה אי אפשר רק שיתגלה הארה מבחי׳ כתר כו׳ לכן מצוה ראשונה מתחלת באל״ף בחי׳ כתר הארה מלבנונית הכתר כו׳.

فإن إحداث التوحيدات عن طريق أداء **מצות** بالفعل لا يمكن إلا إذا انكشف نور من مستوى التاج (**כתר**, Keser)، إلخ؛ ولذلك تبدأ الوصية الأولى بحرف **אל״ף** — مستوى **כתר** — نور من بياض **כתר**، إلخ.

20 **וזהו ואברם בן ע״ה שנה בצאתו מחרן היינו כי ממוחין למדות צריך לילך דרך הגרון ואחר שירד ממדרגת מוחין ועדיין לא נעשו מדות קודם שיבאו להלב נק' אז חרן וכשהיה אברם בן ע״ה**

وهذا هو [معنى] «وكان أبرام **אברם** ابن خمس وسبعين سنة حين خرج من حاران»: أي إن الانتقال من القوى العقلية (**מוחין**, mochin) إلى الصفات الوجدانية (**מדות**, middos) لا بد أن يمرّ عبر الحلق؛ وبعد أن ينحدر عن مرتبة **מוחין**، وقبل أن يصير **מדות**، أي قبل أن يبلغ القلب، يُدعى حينئذٍ حاران. وحين كان أبرام ابن خمس وسبعين سنة —

היינו ז״פ [ז' פעמים] **עשר בחי' חיצוני' וה' חסדי'** [חסדים] **בחינת פנימי'** [פנימיות / פנימית] **יצא מחרן שבא הארה והתגלות מחכמה למדות.**

أي سبع مرات عشرة، وهو المستوى الظاهري، وخمسة من الإحسانات (**חסדי'**، chasadim)، وهي المستوى الباطني — خرج من حاران؛ إذ جاء نور وانكشاف من الحكمة (**חכמה**، Chochmah) إلى **מדות**.

21 **והנה כמו שאיתא רישא דעשו בעטפוי דיצחק כמו״כ** [כמו כן] **קודם הבירור הי'** [היה] **לוט כלול באברהם בקדושה**

والآن، كما ورد أن «رأس عيسو (**עשו**) [استقرّ] في حضن إسحاق (**יצחק**)»، كذلك كان لوط (**לוט**) قبل التصفية داخلًا في إبراهيم (**אברהם**) في القداسة،

כמו סיגים אשר קודם הצירוף ובירור מעורבים הם עם זהב. ולו״ט בגי' [בגימטריא] **מ״ה** [שם מ״ה] **אחורי'** [אחוריים] **דשם מ״ה** [שם מ״ה]**.**

كالشوائب التي تختلط بالذهب قبل الصهر والتنقية. ولُوط يساوي بحساب الجُمّل ماه (**מ״ה**, Mah)، وهو الجانب الخلفي لاسم ماه.

אך הוא מקור חו״ב [חכמה ובינה] **דקליפה לכן נק' לוט לשון קללה ולכן הלך לוט את אברהם קודם הבירור**

لكنه مصدر الحكمة (**חכמה**, Chochmah) والفهم (**בינה**, Binah) في القشرة (**קליפה**, kelipah)؛ ولذلك سُمّي لوط، وهو لفظ يدل على اللعنة؛ ولذلك سار لوط مع إبراهيم قبل التصفية.

ולכן יצא מלוט עמון ומואב אשר יצאה מהם רות המואביה ונעמה העמוני' כי מואב חכ' [חכמה] **דקליפה ונעמה הוא לשון נועם בינה התגלות עתיק בבינה**

ولذلك خرج من لوط عمون وموآب، اللذان خرجت منهما راعوث الموآبية ونعمة العمونية؛ فموآب هو حكمة القشرة، ونعمة لفظ يدل على اللطافة (**נועם**, noam) — أي الفهم، حيث يتجلّى القديم (**עתיק**, Atik) في الفهم.

וע״י בירור יצאה רות המואביה ונעמה העמוני׳ מן חו״ב [חכמה ובינה] **דקליפה ואחר הבירור נפרדו סיגי לוט מאברהם:**

وبالتصفية خرجت راعوث الموآبية ونعمة العمونية من الحكمة والفهم في القشرة؛ وبعد التصفية انفصلت شوائب لوط عن إبراهيم:

22 **ויאהל אברם עד מקום שכם כתפין חו״ג** [חסד וגבורה] **דנוק׳** [דנוקבא] **ואלון מורה ת״ת** [תפארת] **דנוק׳** [דנוקבא] **כי כל המשכות והתגלות הי׳** [היה] **אברהם ממשיך להמלכות מן שכל הנעלם לכן אמר לו ישמעאל יחיה לפניך**

«ونصب أبرام (**אברם**) خيمته حتى موضع شكيم» — [أي إن شكيم تعني] الكتفين: الإحسان (**חסד**, Chesed) والشدة (**גבורה**, Gevurah) في الجانب الأنثوي / صفة الملكوت (**נוקבא**, Nukva)؛ و«إيلون مورة» — الجمال (**תפארת**, Tiferes) في **נוקבא**. فكلّ الإفاضات والتجلّيات كان أبرهام يُنزِلها إلى الملكوت من العقل المستتر. لذلك قال: «ليت إسماعيل (**ישמעאל**) يحيا أمامك!»

כי אחרי שנקרא אברהם בה״א [באות ה״א] **שעי״ז המשיך התגלות בבחי׳ מל׳ ונתנה לו המילה הי׳** [היה] **יכול להעלות נצוצות כנר בפני אבוקה שיהיו נכללי׳** [נכללים] **בבחי׳ מל׳ כו׳ וכמ״ש ואת הנפש אשר עשו וכו׳.**

فبعد أن دُعي أبرهام بحرف الهاء (**ה״א**, hei)، الذي بواسطته أنزل التجلّي إلى مستوى الملكوت، وأُعطي الختان، استطاع أن يرفع الشرارات، كشمعة أمام شعلة، لكي تندمج في مستوى الملكوت، إلخ؛ كما كُتب: «والنفوس التي صنعوها»، إلخ.

גם שרי היתה נקראת מקודם ביו״ד מורה על צמצום ואח״כ כשהיתה צריכה להוליד את יצחק היתה נק׳ בה״א [באות ה״א] **בהרחבה להורות על המשכה והתגלות.**

وكذلك كانت ساراي (**שרי**) تُدعى أولًا باسم ينتهي بحرف اليود (**יו״ד**, yud)، الدالّ على الانكماش (**צמצום**, tzimtzum)؛ ثم، حين كان عليها أن تلد إسحاق (**יצחק**)، دُعيت بحرف الهاء، في دلالة على السعة، للدلالة على الإفاضة والتجلّي.

וזהו ויקרא שם אברם בשם ה׳. ויקרא היינו המשכה מא״ב [מאב] **ר״ם שכל הנעלם המשכ׳ מיסוד אבא לע״ס** [לעשר ספירות] **דנוק׳** [דנוקבא] **הנק׳ שם ה׳ כו׳:**

وهذا [هو معنى] «ودعا أبرام هناك باسم **ה׳** (Havayah)». فـ«ودعا» تعني الإنزال من آف رام (**א״ב ר״ם**, av ram)، أي العقل المستتر: إنزالٌ من الأساس (**יסוד**, Yesod) الخاص بالأب (**אבא**, Abba) إلى الصفات المنبثقة العشر (**ספירות**, Sefiros) في **נוקבא**، التي تُسمّى «اسم **ה׳**»، إلخ.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

This edition contains the Hebrew text و the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/lech-lecha/1/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق